

Voorbeeld inclusie- en exclusiecriteria: de stoplichtmethode

Een praktische werkwijze voor medewerkers die met de nieuwe technologie aan de slag gaan

Voorbeeld inclusie- en exclusiecriteria: de stoplichtmethode

Middin, Esdege-Reigersdaal, Wilgaerden-Leekerweidegroep, Profila en De Lichtenvoorde hebben tijdens de Innovatie-Impuls gewerkt aan de invoering van MijnEigenPlan. Zij hebben gezamenlijk de stoplichtmethode ontwikkeld, om vast te kunnen stellen welke locaties en cliënten kunnen werken met MijnEigenPlan. In dit document tref je de resultaten hiervan, zoals Middin deze verder heeft uitgewerkt.

De stoplichtmethode bestaat uit twee onderdelen:

1. De Quick-scan Locatie. Hiermee bepaal je of een locatie al gereed is om te gaan werken met MijnEigenPlan.
2. De handleiding voor het introductiegesprek bij de cliënt. Hiermee stel je samen met de cliënt vast of hij/zij wat heeft aan MijnEigenPlan.

Beide documenten tref je hieronder aan. Zie dit als voorbeeld en inspiratie voor wanneer je voor je eigen project inclusie- en exclusiecriteria wilt opstellen en wilt vertalen naar een praktische werkwijze voor medewerkers die met de nieuwe technologie aan de slag gaan.

Quick-scan Locatie MijnEigenPlan

Om te bepalen of je locatie klaar is om te starten met MijnEigenPlan.

Wat is MijnEigenPlan?

MijnEigenPlan (MEP) is een hulpmiddel in de vorm van een app op je telefoon of tablet waar de cliënt meer eigen regie en zelfredzaamheid krijgt. De app geeft de cliënt overzicht in zijn of haar dagplanning met behulp van een dynamische planning. De app geeft een melding als er een activiteit gedaan moet worden. Dit kunnen zowel taken als herinneringen zijn. Ook kunnen activiteiten getoond worden met foto's, pictogrammen en kleuren om de zichtbaarheid te vergroten. Daarnaast kun je aan de activiteiten bijvoorbeeld een stappenplan, timer of instructie toevoegen en is er de mogelijkheid om de cliënt te laten kiezen met een keuzeactiviteit. Met de laatstgenoemde kan de cliënt bijvoorbeeld ook zijn of haar gemoedstoestand aangeven.

Voor wie is MEP?

MEP is goed in te zetten bij cliënten met een hulpvraag rondom executieve functies. De cliënt kan met de app afhankelijker en zelfstandiger activiteiten ondernemen. De hulpvraag kan met een persoonlijk vormgegeven planning beantwoord worden. Dit soort hulpvragen komt regelmatig voor bij mensen met NAH en ASS, maar kan je ook inzetten bij andere doelgroepen.

Gebruik van de Quickscan

Om MEP op een juiste manier in te zetten op locatie en de cliënt hierin te kunnen ondersteunen zijn er een aantal voorwaarden waar de locatie aan moet voldoen. Deze zijn verwerkt in de 'Quickscan locatie voor MijnEigenPlan.' Een succesvolle ondersteuning van de cliënt met MEP valt of staat met een goede basis in het team op de betreffende locatie. Als het hele team de cliënt

gaat ondersteunen is het belangrijk dat ieder teamlid met de app kan werken. Deze quick-scan kun je zelfstandig of samen met de MEP-coach invullen. Door het doorlopen van deze vragenlijst kan je als manager of begeleider 5 een inschatting maken of het inzetten van MEP op dit moment wenselijk en/of haalbaar is. Geef bij ieder antwoord een onderbouwing daarvan in de toelichting. Als er aandachtspunten zijn om aan te werken, benoem die dan ook.

De uitkomst van de scan

Bij enkel groene stoplichten is er aan de randvoorwaarden voldaan en kan de locatie starten met MEP. Komen er oranje stoplichten uit dan kun je in overleg met de MEP-coach kijken naar de mogelijkheden om het op korte termijn mogelijk te maken. Bij een rood stoplicht is het advies om nu niet te starten met MEP.

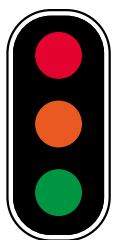
Bij oranje en rode stoplichten is het belangrijk om doelen te formuleren die je op deze locatie wilt bereiken om alsnog aan de slag te kunnen met MEP. Bijvoorbeeld: 'Alle medewerkers uit het team voelen zich voldoende digitaal vaardig om te kunnen starten met de invoering van MijnEigenPlan, wetende dat zij nog scholing krijgen over het gebruik en de ondersteuning van cliënten daarbij.' De volgende stap is dan samen met het team inventariseren wat er nodig is om dat doel te bereiken. Heb je het doel bereikt, dan kun je alsnog met MEP aan de slag!

Quick-scan Locatie voor MijnEigenPlan

1. Teamleden beschikken over de vereiste digitale vaardigheden

Het beheersen van basale digitale vaardigheden (inloggen op een webpagina en een online agenda bijhouden) is noodzakelijk bij het werken met en begeleiden van cliënten met MEP. Zonder deze vaardigheden kan een begeleider de cliënt onvoldoende ondersteunen.

Nee

Misschien

Ja

Toelichting en/of aandachtspunten:

2. Medewerkers hebben de tijd om zich te scholen en cliënt te trainen

Medewerkers kunnen de tijd investeren zonder zich zorgen te maken over de primaire taken, er is voldoende ruimte in het rooster. De tijdsinvestering is gemiddeld 8 uur per medewerker in de startperiode.

Nee

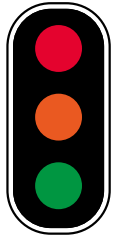
Misschien

Ja

Toelichting en/of aandachtspunten:

3. Het team ervaart voldoende draagkracht en de leidinggevende ondersteunt dit

Andere projecten hebben invloed op de draagkracht van medewerkers en cliënten. De medewerker voelt zich ondersteunt en ervaart een veilige werkomgeving.

Nee

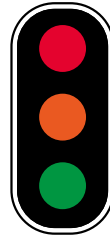
Misschien

Ja

Toelichting en/of aandachtspunten:

4. Het team is gemotiveerd of staat open om met nieuwe technologie te werken

Een positieve visie op technologie maakt dat nieuwe producten en hulpmiddelen gemakkelijker geaccepteerd en gebruikt worden. Het team ziet meerwaarde in MijnEigenPlan.

Nee

Misschien

Ja

Toelichting en/of aandachtspunten:

Handleiding introductiegesprek MijnEigenPlan bij cliënt

De stoplichtmethode om vast te stellen of MijnEigenPlan bij de cliënt past.

Wat is de stoplichtmethode?

De stoplichtmethode is ontwikkeld om te kunnen beoordelen of de app MEP een passend hulpmiddel is voor de dagstructuur van de cliënt. Zorg dat je de e-learning en de lerende werksessie met de MEP-coach doorlopen hebt voordat je met cliënten samen aan de slag gaat.

Als je de vragenlijst met de cliënt hebt ingevuld scoor je groene, oranje en/of rode stoplichten.

De betekenis van de kleuren van het stoplicht is als volgt:

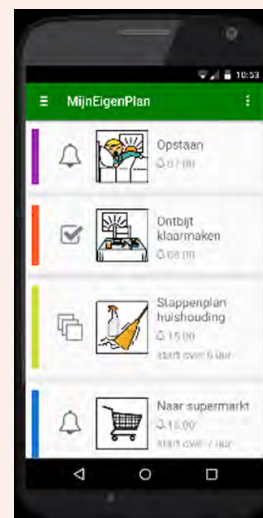
- Alle stoplichten groen: start een uitprobeerperiode van twee maanden met MEP.
- Eén of meerdere oranje stoplichten: bespreek en overweeg een uitprobeerperiode met MEP en maak duidelijke afspraken over welke acties en aandachtspunten belangrijk zijn.
- Eén rood stoplicht: MEP is nu geen goede optie, overweeg een alternatief en/of herhaal de stoplichtmethode over een bepaalde periode.

N.b. Als je op voorhand twijfelt kan je het stoplicht eerst eens met een MEP-coach invullen, die kan meedenken en adviezen geven hoe je kunt afwegen of MEP geschikt is voor een specifieke cliënt.

Wat is MijnEigenPlan?

MijnEigenPlan (MEP) is een mobiele applicatie die door cliënten gebruikt kan worden om ondersteuning te bieden in dagstructuur. De app kan zeer uitgebreid worden ingezet waarbij gebruik wordt gemaakt van woorden, pictogrammen, gesproken woorden, zelf gekozen plaatjes of gemaakte foto's. Er kunnen herinneringen worden gegeven, taken en hier kunnen vervolgens

stappenplannen aan verbonden worden. Zoals je leest is er veel mogelijk, je kunt het zien als een uitgebreide agenda in combinatie met allemaal losse briefjes die je erbij gebruikt zoals; je boodschappenlijst en to-do list bijvoorbeeld.

De app kan zekerheid geven aan cliënten door steeds te laten zien wat er nu en straks gaat gebeuren. Het voordeel voor zowel de cliënt als de ondersteuning kan zijn dat de cliënt meer eigen regie kan voeren over zijn dag. Zonder aansturing of bemoeienis van andere partijen die normaliter ondersteuning zouden bieden in dagstructuur of het onthouden van dagelijkse dingen.

MEP is een app die je kunt installeren op een smartphone, tablet en laptop/pc. Het gebruik van MEP werkt het prettigst door gebruik van een smartphone of tablet. De ondersteuner of het netwerk van de cliënt kan de app eventueel ook inzien en aanvullen, bijvoorbeeld door het plaatsen van een herinnering van een verjaardag.

Meer informatie over MEP kun je vinden op: mijneigenplan.nl.

Het introductiegesprek met de cliënt

Het introductiegesprek voer je samen met je cliënt en bestaat uit drie stappen:

1. Samen het stoplicht invullen
2. Informatie ophalen en doel formuleren
3. Afspraken maken en informatie over de app achterlaten

Stap 1: Samen het stoplicht invullen

1. Zorg dat je de vragenlijst (bijlage 1) bij de hand hebt en met de andere bijlagen zelf hebt doorgenomen. Het stroomschema (bijlage 2) is een hulpmiddel voor de begeleider, maar kun je ook samen met de cliënt gebruiken. In bijlage 3 staan aandachtspunten voor de begeleider om tijdens het gesprek op te letten.
2. Leg de cliënt de bedoeling van het gesprek uit. Jullie gaan samen met deze vragen onderzoeken of de cliënt problemen ervaart op het gebied van dagstructuur en zo ja welke. Deze benoem je samen. Daarna kijken jullie samen of de app MEP een mogelijke oplossing kan bieden.
3. Vul de vragenlijst samen met de cliënt in. Als de cliënt een antwoord op een vraag geeft waar jij een ander idee over hebt, noteer je beide antwoorden.
4. Beantwoord samen met de cliënt de vragen. Volg hierbij het stroomschema. Denk hierbij aan de aandachtspunten die bij de desbetreffende vraag horen (onder in het stroomschema te vinden) en noteer de punten die belangrijk zijn om te onthouden in het invulveld. Als het antwoord rood is, stopt daar het gesprek (zie het stroomschema). Als de uitkomst van de vragen oranje of groen is, ga je door naar de volgende vraag.
5. Noteer de uitkomst (rood, oranje of groen) en noteer ook de toelichting, dus waarom je uitkomt op rood of op oranje.

Stap 2: Huidige situatie en doelen formuleren

Als je de vragen van de stoplichtmethode doorgenomen hebt en je samen concludeert dat de cliënt met MEP aan de slag gaat, vervolg je het gesprek. Je formuleert dan eerst met de cliënt de huidige Ausgangssituation, waarin de cliënt iets wil veranderen. Daarbij formuleer je een haalbaar, SMART doel, zodat je na een afgesproken periode samen met de cliënt kunt evalueren of het doel bereikt is. Bespreek ook of er naasten bij betrokken zijn en zo ja, hoe zij betrokken zijn. De uitkomsten van dit deel van het gesprek schrijf je onderaan het de stoplichtvragenlijst op.

Zorg dat het doel een **haalbaar doel** is, dat motiveert de cliënt om eraan te gaan werken. Op een later moment kun je altijd nieuwe doelen formuleren die misschien weer net iets meer vragen van de cliënt.

Een doel als “ik wil meer structuur in mijn dag” lijkt een prima doel, maar kan concreter. Je maakt het concreter door het [doel SMART te formuleren](#), in [dit filmpje](#) krijg je hier uitleg over. Je komt ook al een heel eind als je het doel van de cliënt formuleert door de wie, wat, waar, wanneer en hoe vragen te beantwoorden.

Stap 3: Afspraken maken en informatie achterlaten

Wees je ervan bewust dat jijzelf en de cliënt nog een aantal stappen doorlopen, voordat je cliënt kan starten met MEP. Zo moet je MEP aanvragen, een scholing volgen en MEP inrichten. Maak naar je cliënt duidelijk dat er tijd overheen gaat en spreek af wanneer je samen de vervolgstappen zet. Laat informatie achter over de MEP app, zodat de cliënt dat nog eens na kan nalezen en kan bespreken met naasten.

Meer informatie en filmpjes over MEP kun je vinden op: mijneigenplan.nl.

Bijlagen

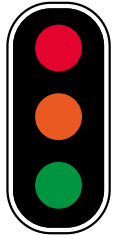
8

Voorbeeld inclusie- en exclusiecriteria: de stoplichtmethode

Bijlage 1. Vragenlijst stoplichtmethode

In te vullen door de cliënt samen met de begeleider.

1. Ik zou het fijn vinden om meer overzicht in mijn dag te hebben.

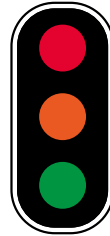
Nee

Misschien

Ja

Toelichting en/of aandachtspunten:

3. Ik kan zelfstandig werken met een smartphone of tablet.

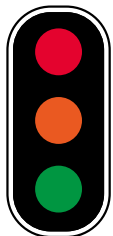
Nee

Soms (met ondersteuning of een hulpmiddel)

Ja

Toelichting en/of aandachtspunten:

2. Ik heb een smartphone of tablet.

Nee

Nog niet (maar kan ik aanschaffen of lenen)

Ja (zie bijlage voor technische specificaties)

Toelichting en/of aandachtspunten:

4. Ik kan omgaan met een app op een smartphone of tablet.

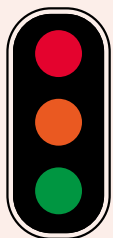
Nee, dat wil/kan ik niet

Misschien, dat wil ik wel leren

Ja, geen probleem

Toelichting en/of aandachtspunten:

5. Het besluit: gaat de client starten met de stoplichtmethode?

Nee

Misschien

Ja

Waarom wel of niet:

6. Stel je doel.

Besluit je samen met je begeleider om MEP te gaan gebruiken? Wat is dan je doel? Formuleer samen zo SMART mogelijk de situatie zoals die nu is en het doel dat je wilt bereiken. Vul dit hieronder in. Je begeleider noteert dit ook in je zorgplan.

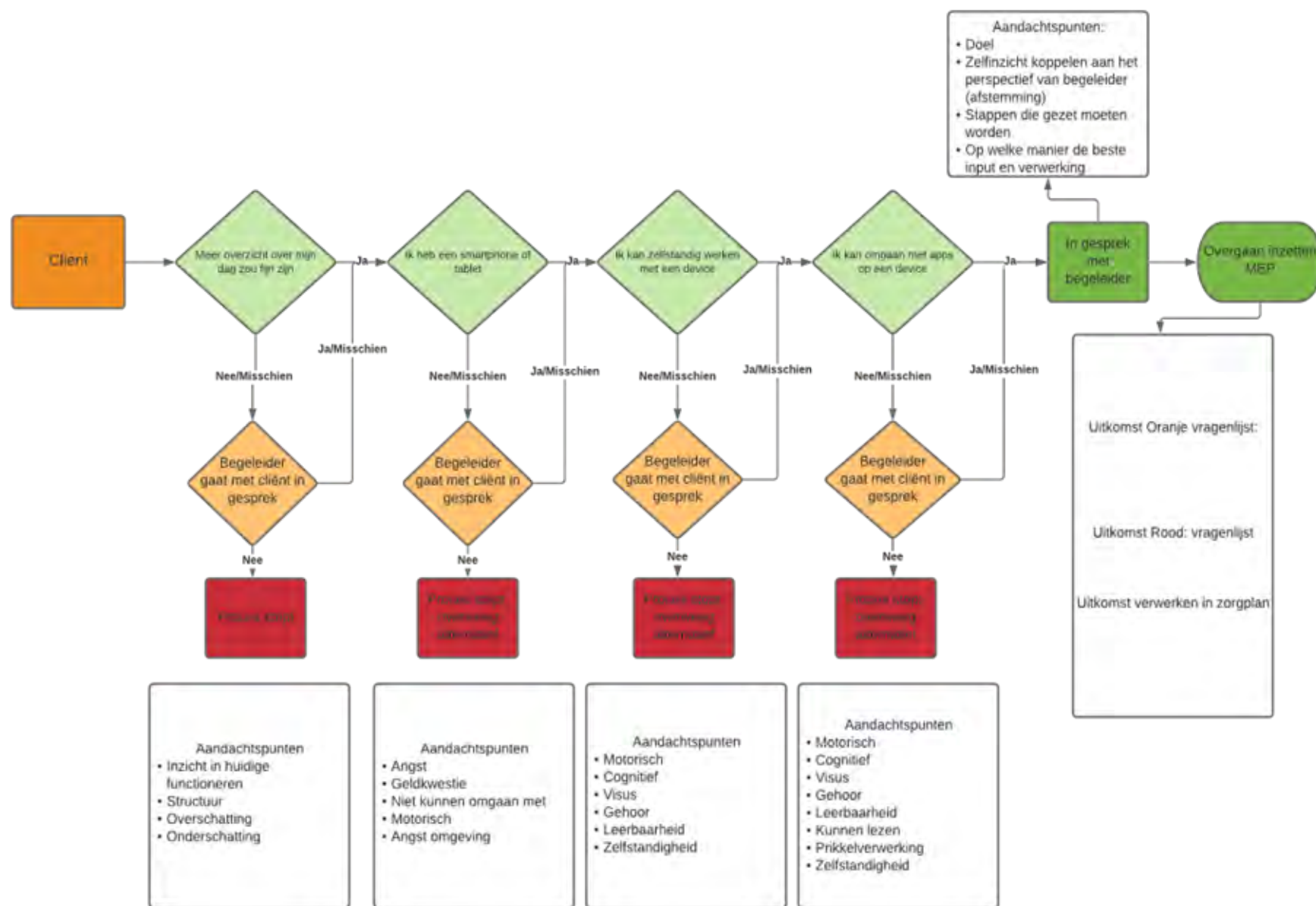
Uitgangssituatie (Waar loop je nu tegenaan?)

Doel (Wat wil je bereiken?)

Worden familie of de naasten erbij betrokken? (Zo ja, wat is hun rol?)

Bijlage 2. Stroomschema

Bijlage 3. Aandachtspunten voor de begeleider tijdens het gesprek

Vraag 1

- Weet de cliënt wat het begrip dagstructuur betekent en kent de cliënt zijn eigen dagstructuur?
- Wees attent op over- of onderschatting door jou of de cliënt zelf. Gebruik voorbeelden uit de praktijk over zijn/haar dagstructuur.
- Let op indirecte signalen: liggen er papiertjes met herinneringen, gebruikt de cliënt een (papieren) agenda en of kalender? Mogelijk zijn er geen problemen, maar wel verbeteringen te behalen. Bespreek hoe het gebruik van een app een verbetering zou kunnen zijn.
- Hebben jullie verschil van inzicht in de mogelijkheden om de dagstructuur te ondersteunen? Bespreek dit dan samen en gebruik daarbij concrete voorbeelden van situaties die voor jullie beiden herkenbaar zijn.

Vraag 2

- Onbekend maakt onbemind, dat kan een reden zijn waarom de cliënt afwijzend staat tegenover het gebruik van technologie. Hoeveel ervaring heeft de cliënt met technologie? Hoe digivaardig is hij of zij? Is er sprake van gebrek aan kennis of angst voor het gebruik van een device? En wat zou je daaraan kunnen doen?
- Is er geen device beschikbaar? Kijk naar de mogelijkheden binnen de organisatie voor leentablets of leentelefoons.

Vragen 3 en 4

- Kan en wil de cliënt graag met MEP werken, maar heeft de cliënt uitdaging op het gebied van visus of zijn er beperkingen op het gebied van motoriek? Er zijn enorm veel ondersteuningsmogelijkheden. Kijk bij de instellingen van de smartphone om het contrast, lettertype en -grootte aan te passen. Denk aan aanpassingen aan een device zoals lettergrootte of contrast of een hulpmiddel om een scherm beter te bedienen. Ook het laten uitspreken van tekst is een mogelijkheid. Vraag hierover advies aan een behandelaar zoals een logopedist of ergotherapeut.

